

Ogólne warunki grupowego ubezpieczenia klientów detalicznych – posiadaczy i użytkowników kart kredytowych wydawanych przez ING Bank Śląski S.A. „BEZPIECZNY STANDARD”

ustalone Uchwałą Nr UZ/294/2010 z dnia 15 lipca 2010 r. Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki grupowego ubezpieczenia klientów detalicznych – posiadaczy i użytkowników kart kredytowych wydawanych przez ING Bank Śląski S.A. „BEZPIECZNY STANDARD” (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umowy grupowego ubezpieczenia klientów detalicznych – posiadaczy i użytkowników kart kredytowych lub charge wydawanych przez ING Bank Śląski Spółka Akcyjna, (zwanej dalej „umową ubezpieczenia”), zawartej pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (zwanym dalej „PZU SA”) a ING Bankiem Śląskim Spółka Akcyjna. (zwanym dalej „Bankiem” lub „Ubezpieczającym”).
2. Ochroną ubezpieczeniową udzielaną na podstawie OWU objęte jest nieuprawnione użycie karty (ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty).
3. Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

DEFINICJE

§ 2

Przez użyte w OWU pojęcia należy rozumieć:

- 1) **bankomat** – urządzenie umożliwiające Ubezpieczonemu podejmowanie gotówki lub dodatkowo wykonywanie innych operacji przy użyciu karty;
- 2) **karta** – ważną, aktywną kartę kredytową wydaną przez Ubezpieczającego;
- 3) **kradzież** – działanie polegające na zaborze (zabraniu) karty posiadaczowi karty lub użytkownikowi karty w celu przywłaszczenia z zamiarem trwałego pozbawienia ich możliwości dysponowania nią;
- 4) **nieuprawnione użycie karty** – użycie karty lub danych karty bez zgody posiadacza karty lub użytkownika karty powodujące zmianę salda na rachunku posiadacza karty;
- 5) **numer PIN** – poufny numer identyfikacyjny dla karty;
- 6) **operacja** – płatność za towary lub usługi oraz wypłatę gotówki z bankomatu przy użyciu karty, powodującą zmianę salda na rachunku posiadacza karty, w tym płatności realizowane bez fizycznego użycia karty tj. transakcje internetowe, zamówienia telefoniczne, pocztowe oraz inne usługi dostępne przy użyciu karty;
- 7) **posiadacz karty** – osobę fizyczną, która zawarła z Ubezpieczającym umowę o kartę, będącą klientem detalicznym Banku zgodnie z kryteriami obowiązującymi w Banku w tym zakresie w dniu objęcia jej ochroną ubezpieczeniową, a która w dokumentacji bankowej figuruje jako posiadacz rachunku;
- 8) **rabunek** – działanie polegające na zaborze (zabraniu) karty posiadaczowi karty lub użytkownikowi karty w celu przywłaszczenia, przy użyciu przemocy fizycznej wobec posiadacza karty lub użytkownika karty, groźby jej natychmiastowego użycia albo z doprowa-

dzeniem posiadacza karty lub użytkownika karty do stanu nieprzytomności lub bezbronności;

- 9) **rachunek posiadacza karty** – rachunek prowadzony przez Ubezpieczającego, w ciężar którego dokonywane są operacje przy użyciu karty lub który uznawany jest spłatą z tytułu operacji dokonywanych kartą;
- 10) **regulamin** – wewnętrzne regulacje Banku dla klientów detalicznych dotyczące zasad wydawania i użytkowania kart;
- 11) **szkoda** – uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego będący stratą rzeczywistą, z wyłączeniem utraconych korzyści;
- 12) **Ubezpieczony** – posiadacza karty, na rachunek którego Ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia;
- 13) **umowa o kartę** – umowę zawartą przez Bank i posiadacza karty, regulującą zasady korzystania z karty;
- 14) **użytkownik karty** – osobę fizyczną, upoważnioną przez posiadacza karty do dokonania w imieniu i na rzecz posiadacza karty operacji określonych w umowie o kartę;
- 15) **zastrzeżenie karty** – wstrzymanie przez Bank możliwości dokonywania operacji przy użyciu karty;
- 16) **zdarzenie ubezpieczeniowe** – nieuprawnione użycie karty utraconej przez posiadacza karty lub użytkownika karty w wyniku rabunku, kradzieży albo zgubienia, powodujące obciążenie rachunku posiadacza karty.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest nieuprawnione użycie karty.
2. Z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w § 4, zakresem ubezpieczenia objęte są szkody powstałe na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie udzielanej przez PZU SA ochrony ubezpieczeniowej w ciągu 48 godzin przed zgłoszeniem Bankowi faktu utraty karty w wyniku rabunku, kradzieży albo zgubienia (przed zastrzeżeniem karty), z tytułu operacji, za które odpowiedzialność ponosi Ubezpieczony zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, do wysokości kwoty, jaka obciąża z tego tytułu rachunek posiadacza karty, nie większej jednak niż przyjęta dla danej karty suma ubezpieczenia.
3. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 4, zakresem ubezpieczenia objęte są tylko szkody powstałe wskutek nieuprawnionego użycia karty bez użycia numeru PIN lub bez złożenia podpisu przez posiadacza karty lub użytkownika karty.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe wskutek nieuprawnionego użycia karty z użyciem numeru PIN tylko w przypadku, gdy:
  - 1) osoba trzecia zmusiła posiadacza karty lub użytkownika karty do ujawnienia numeru PIN poprzez dopuszczenie się aktu przemocy lub groźby użycia przemocy przeciwko posiadaczowi karty lub użytkownikowi karty;
  - 2) zdarzenie ubezpieczeniowe zaistniało w ciągu pierwszych sześciu godzin od momentu użycia przez posiadacza karty lub użytkownika karty numeru PIN w miejscu publicznym;
  - 3) utrata karty nastąpiła w wyniku dokonania rabunku lub kradzieży z włamaniem w miejscu zamieszkania posiadacza karty lub użytkownika karty, przy czym

PZU

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy, KRS 0000009831, NIP 526-025-10-49, wysokość kapitału zakładowego: 86 352 300,00 zł, kapitał wpłacony w całości

- przez miejsce zamieszkania należy rozumieć miejsce określone przez adres, w którym posiadacz karty lub użytkownik karty przebywa z zamiarem stałego pobytu.
5. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody powstałe wskutek zdarzeń ubezpieczeniowych zaistniałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 4

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
- 1) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, zamieszek, rozruchów, niepokojów społecznych, strajków, lokautów oraz aktów terroryzmu i sabotażu, a także konfiskaty, nacjonalizacji, przetrzymywania lub zarekwirowania mienia przez władzę;
  - 2) powstałe wskutek trzęsienia ziemi;
  - 3) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego;
  - 4) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa użytkownika karty, powstałe w szczególności w razie:
    - a) przechowywania przez niego karty razem z numerem PIN,
    - b) udostępnienia przez niego karty lub numeru PIN osobom nieuprawnionym,
    - c) nie zgłoszenia przez niego Ubezpieczającemu utraty albo zniszczenia karty z prośbą o zastrzeżenie karty,
    - d) używania karty przez niego niezgodnie z zasadami określonymi w regulaminie,
    - e) nie użycia przez niego dostępnych środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w szczególności nie powiadomienia Policji w ciągu 48 godzin o rabunku, kradzieży, albo zgubieniu karty, a także o rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty;
  - 5) powstałe z winy umyślnej osoby, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
2. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli posiadacz karty lub użytkownik karty pozostawił kartę bez zabezpieczenia w ogólnie dostępnym miejscu publicznym.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 5

Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA za wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe – związane z utratą karty w wyniku rabunku, kradzieży albo zgubienia, zaistniałe w okresie ubezpieczenia i wynosi równowartość w złotych 150 euro według kursu euro określonego w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

OKRES UBEZPIECZENIA

§ 6

1. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest dla każdej z kart i rozpoczyna się dla każdej z nich od dnia:
  - 1) pierwszego sierpnia 2010 r. – w przypadku kart aktywowanych do dnia pierwszego sierpnia 2010 r.;
  - 2) aktywowania karty w odniesieniu do kart aktywowanych po dniu pierwszego sierpnia 2010 r.
2. Okres ubezpieczenia w odniesieniu do każdej z kart wynosi jeden miesiąc i podlega automatycznemu przedłużeniu na kolejne miesięczne okresy ubezpieczenia odpowiadające miesiącom kalendarzowym, przy czym w odniesieniu do kart, o których mowa w ust. 1 pkt 2, pierwszy okres ubezpieczenia kończy się z upływem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła aktywacja karty.
3. Ubezpieczonemu przysługuje w każdym czasie prawo do rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej. Rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej Ubezpieczony dokonuje poprzez złożenie Ubezpieczającemu oświadczenia o rezygnacji w formie pisemnej. W takim przypadku ochrona wygasa z ostatnim dniem okresu ubezpieczenia, w którym Ubezpieczony złożył Ubezpieczającemu oświadczenie o rezygnacji.
4. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa w stosunku do każdej z kart z dniem:
  - 1) odstąpienia Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia;
  - 2) rozwiązania umowy ubezpieczenia;
  - 3) upływu ważności karty, z wyłączeniem przypadku wydania przez Bank kolejnej karty w ramach tej samej umowy o kartę;
  - 4) zastrzeżenia karty, z wyłączeniem przypadku wydania przez Bank kolejnej karty w ramach tej samej umowy o kartę;

- 5) rozwiązania umowy o kartę;
- 6) w przypadku rezygnacji Ubezpieczonego z ochrony ubezpieczeniowej – z ostatnim dniem okresu ubezpieczenia, w którym rezygnacja została złożona.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 7

1. Ubezpieczający jest zobowiązany do opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. Składka ubezpieczeniowa jest ustalana w zależności od:
  - 1) okresu ubezpieczenia;
  - 2) liczby kart wydanych oraz planowanych do wydania przez Ubezpieczającego.
3. Składka ubezpieczeniowa jest opłacana w wysokości i terminach określonych w umowie ubezpieczenia.
4. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie bezgotówkowej przez Ubezpieczającego.
5. Składka nie podlega indeksacji.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 8

1. Ustalenie wysokości szkody oraz zasadności i wysokości odszkodowania następuje na podstawie dokumentów, o których mowa w § 13 ust. 1 pkt 2.
2. Wysokość szkody jest ustalana według wartości operacji dokonanych w wyniku nieuprawnionego użycia karty, stwierdzonych na podstawie wyciągów z rachunku posiadacza karty lub innych dokumentów stanowiących dowód ich dokonania.
3. W przypadku operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wysokość szkody jest ustalana według wartości nominalnej środków pieniężnych. W przypadku operacji dokonanych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wysokość szkody jest ustalana według wartości w walucie polskiej, jaką został obciążony przez Bank rachunek posiadacza karty z tytułu dokonania tych operacji. Jeżeli rachunek posiadacza karty jest prowadzony w walucie obcej, wysokość szkody ustalana jest po przeliczeniu kwoty obciążenia rachunku posiadacza karty, z tytułu tych operacji, na złote, według średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania, tj. w dniu podjęcia przez PZU SA decyzji o jego wypłacie.
4. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia, stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU SA.
5. Odszkodowanie jest wypłacane w złotych.
6. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym.
7. Gdyby w terminie, o którym mowa w ust. 6, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 6.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 9

1. Ubezpieczający jest zobowiązany do poinformowania Ubezpieczonego o prawach i obowiązkach wynikających z zawartej na jego rachunek umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany do przekazywania Ubezpieczonemu informacji o numerach telefonów i adresach, pod którymi Ubezpieczony może zgłosić zdarzenie ubezpieczeniowe i uzyskać informację o ubezpieczeniu.

§ 10

1. Ubezpieczony jest obowiązany do:
  - 1) przechowywania karty i ochrony numeru PIN z zachowaniem należytej staranności oraz do zachowania środków bezpieczeństwa mających na celu zapobieżenie wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 2) nie przechowywania karty razem z numerem PIN;

- 3) nie udostępniania osobom nieuprawnionym karty i numeru PIN;
  - 4) niezwłocznego zgłoszenia Ubezpieczającemu utraty albo zniszczenia karty w wyniku rabunku albo kradzieży, z prośbą o jej zastrzeżenie, zgodnie z wymogami umowy o kartę.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany do używania karty zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie.
3. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczonego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w ust. 1 i ust. 2 PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 11

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego na wniosek PZU SA Ubezpieczający jest zobowiązany:
  - 1) potwierdzić ważność karty, imię i nazwisko Ubezpieczonego;
  - 2) potwierdzić objęcie Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową wraz z podaniem daty objęcia ochroną ubezpieczeniową karty, której dotyczy roszczenie o wypłatę odszkodowania;
  - 3) potwierdzić dokonanie operacji w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej;
  - 4) potwierdzić przyjęcie zawiadomienia od Ubezpieczonego o zastrzeżeniu karty, ze wskazaniem daty i godziny zastrzeżenia;
  - 5) umożliwić przedstawicielowi PZU SA dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia zasadności i wysokości szkody oraz udzielić w tym celu pomocy i wyjaśnień;
  - 6) udostępnić dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
2. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1, jest niezbędne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.

§ 12

1. Ubezpieczony lub Ubezpieczający jest zobowiązany powiadomić PZU SA o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego w ciągu 30 dni od dnia zajścia zdarzenia. Informacja o adresie oraz numerze telefonu, pod którymi należy powiadomić o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego, jest podana na stronie internetowej Banku oraz w oddziałach Banku.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 1, wyznaczonym do zawiadomienia, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

ZASADY ZGŁASZANIA ZDARZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

§ 13

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony jest zobowiązany:
  - 1) umożliwić przedstawicielowi PZU SA dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia zasadności i wysokości roszczenia oraz udzielić w tym celu pomocy i wyjaśnień;
  - 2) dostarczyć PZU SA wypełniony Formularz zgłoszenia szkody oraz następujące dokumenty:
    - kopię miesięcznego wyciągu lub zbiorcze zestawienie operacji z rachunku posiadacza karty, ze wskazaniem operacji dokonanych bez zgody i wiedzy posiadacza karty lub użytkownika karty,
    - poświadczenie o zgłoszeniu zdarzenia ubezpieczeniowego, wydane przez Policję;
  - 3) udostępnić inne dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
2. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1, jest konieczne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.
3. Jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe miało miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokumenty wystawione w języku innym niż język polski powinny być przetłumaczone na język polski.
4. Formularze zgłoszenia szkody są dostępne w placówkach Ubezpieczającego i PZU SA oraz na stronie internetowej Ubezpieczającego.
5. Wypełniony Formularz zgłoszenia szkody wraz z dokumentami wymienionym w ust. 1 należy przekazać do PZU SA na adres podany w tym Formularzu albo do innej jednostki PZU SA.

6. PZU SA zastrzega sobie prawo do weryfikacji dokumentów przedłożonych przez Ubezpieczonego oraz zasięgnięcia opinii rzeczoznawców.

§ 14

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony są zobowiązani użyć dostępnych im środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w szczególności Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić Policję w ciągu 48 godzin, o rabunku, kradzieży albo zgubieniu karty.
2. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. PZU SA jest zobowiązany w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe, choćby okazały się bezskuteczne.

OBOWIĄZKI PZU SA

§ 15

PZU SA jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz wszczęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także poinformowania osoby występującej z roszczeniem – pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 8 ust. 6 i 7 nie wypłaci odszkodowania, do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej szkodę o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach, o których mowa w § 8 ust. 6 i 7 wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania – informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt. 1 informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych ze zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

PODWÓJNA OCHRONA UBEZPIECZENIOWA

§ 16

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubez-

pieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi bądź zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, adresatem skargi bądź zażalenia oraz właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
3. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Centrum Operacyjne Likwidacji Szkód i Świadczeń PZU SA.

4. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
5. Niezależnie od uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, Ubezpieczonemu, uprawnionemu lub Ubezpieczającemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
6. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmiennie od ustalonych w OWU.
7. Wprowadzenie postanowień dodatkowych lub odmiennych wymaga formy pisemnej potwierdzającej ich przyjęcie przez strony umowy ubezpieczenia.
8. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
9. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, PZU SA może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
10. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania bądź siedziby Ubezpieczonego, Ubezpieczającego lub uprawnionego.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

Prezes Zarządu PZU SA

Andrzej Klesyk

Członek Zarządu PZU SA

Witold Jaworski